

Harry Potter: Sociální Kritika

Cílem této práce je předložit analýzu řady fantasy románů Harry Potter od autorky J.K. Rowlingové jako díla sociální kritiky. Výrazný rozdíl mezi dvěma diametrálně odlišnými fiktivními světy, kouzelnickým světem, v němž je řídicím principem magie, a jeho mudlovským protějškem (termín označující ne-kouzelnický status) definovaný především nepřítomností magie, umožňuje Rowlingové ukázat a prozkoumat rozličné sociální otázky: rasové předsudky, sociální stratifikace, korupce, sociální zabezpečení dítěte, morální otázky, zneužívání moci, občanské konflikty, národní podjatost, otroctví, terorismus a genderová problematika. Tyto dvě souběžně existující kultury, jsou v jejích románech reflektovány v jazyce, tradicích a hodnotách. Komplexnost jejího díla dovoluje Rowlingové se postupně přesunout od jednodušších ke složitějším sociálním problémům. Zpočátku se autorka soustředí na záležitosti týkající se hlavního hrdiny příběhu, Harryho Pottera, a později se zabývá kouzelnickým a mudlovským světem jako celkem. Jinými slovy, to, co začíná jako dětský příběh, se záhy změní v kritiku sociálních nespravedlností, a s tím, jak postavy dospívají, v tzv. bildungsroman (vývojový román), díky čemuž lze rozvíjet, kromě základního motivu souboje dobra a zla, i další náměty.

Pozornost bude věnována také tomu, jak jsou romány Rowlingové ovlivněny literaturou devatenáctého století, obzvláště v kontextu motivů typických pro viktoriánskou éru, jež se objevují v její tvorbě, například příběh sirotka nebo tradiční role žen ve společnosti, témata relevantní i pro dnešní moderní společnost. Ovšem Rowlingová nepatří mezi spisovatele neo-viktoriánské literatury, vzhledem k tomu, že při popisu dekadentní magické kultury jejího alternativního světa zastává současnou perspektivu. Autorka záměrně využívá nejednoznačnosti a nechává se inspirovat viktoriánskou dobou pouze z hlediska životního stylu, charakterizace postav a chování. Obraz viktoriánské Británie je tedy využit ryze pragmaticky a slouží pouze jako exotické pozadí pro představení různých forem sociální diskriminace, a je pravděpodobně dominantním prvkem v moderní dětské literatuře. Tvorbu Rowlingové tak lze zřejmě nejlépe popsat jako fantastické dobrodružství či literární mozaika zahrnující mnohé zavedené žánry, například s detektivní, mysteriózní či romantickou tematikou.

Soubor kritických textů se nyní formuje okolo díla J.K. Rowlingové v přímé závislosti na poklesu Pottermánie, tzn. mediální mánie, která vznikla okolo fenoménu "Harry Potter". Tato kritická analýza tedy vyžaduje podrobnější rozbor vlivu Viktoriánské doby na způsob

sociálního komentáře jež se objevuje v jejích románech, a také použití sociálních motivů relevantních pro moderní dětskou literaturu.